

**Kıbrıs Cumhuriyeti Hükümeti'nin etkili kontrolü altında
olmayan bölgeleri ile ticareti düzenleyen özel koşullara
ilişkin,**

KONSEY TÜZÜĞÜ

önerisi

(7 Temmuz 2004)

ACIKLAYICI NOT

AB Konseyi, Kıbrıs'ın AB'ye birleşmiş olarak girmesi konusundaki güçlü tercihini birçok kere vurgulamış, ancak henüz bu yönde bir sonuca ulaşamamıştır.

BM Genel Sekreteri Kofi Annan'ın son şeklini vermiş olduğu "Kıbrıs Sorunu'nun Kapsamlı Çözümü"ne ilişkin Plan, Kıbrıs Türk seçmeni tarafından 24 Nisan 2004 tarihinde eş zamanlı ve aynı bir referandum sonucunda kabul edilmiştir. Kıbrıs Türklerinin oyu karşısında, BM Genel Sekreteri, Kıbrıs'taki iyi niyet misyonuna dayanarak, BM Güvenlik Konseyi'ne üye ülkeleri; *"diğer tüm devletlere gerek ikili gerekse uluslararası platformlarda işbirliği yaparak, Kıbrıslı Türklerin izolasyonuna neden olan kısıtlamaları ve engelleri ortadan kaldırmaya öncülük etmeye"* davet etmiştir.

Referandumun sonucunu takiben Konsey, 26 Nisan 2004'de şunu ifade etmiştir:

"Kıbrıs Türk toplumu, Avrupa Birliği içinde bir gelecek istediğini açık bir şekilde ifade etmiştir. Konsey, adadaki Türk toplumunun izolasyonuna son vermek ve bu kesimin ekonomik gelişimini teşvik etmek suretiyle yeniden birleşmeyi kolaylaştırmak konusunda karardır. Konsey, Komisyon'u adanın ekonomik entegrasyonuna özel bir katkı sağlamak ve iki toplumun hem kendi arasındaki hem de AB ile olan ilişkileri geliştirmek amacıyla kapsamlı çözüm önerileri getirmeye çağırıştır".

Konsey Tüzüğü'ne eklenmiş taslak öneri, Konsey girişimini dikkate almakta ve Kıbrıs Türk toplumunun ekonomik izolasyonuna son vermek için Kıbrıs'ın kuzey kesimiyle AB Gümrük Alanı arasındaki ticareti kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

Taslak öneri, AB Gümrük Alanı içine giren ürünler için tercihli bir rejim önermekte ve Kıbrıs Türk Ticaret Odası veya yetkilendirilmiş diğer bir merci tarafından verilecek malların menşei belgelenen dokümanlar ile bitki sağlığı denetimi, gıda ve ürün güvenliği, vergilendirme konuları, iletişim zorunlulukları ve etkili işbirliği sağlanamadığı durumlar için,

ticaret bozuklukları, kuralsızlıklar ve dolandırıcılıklara karşı güvenlik önlemleri hakkındaki kuralları ayrıntılarıyla sıralamaktadır. Tercihli rejimin, bir yandan yolsuzluğun önüne geçilmesi ve yapay ticari modellerin oluşmasının engellenmesi, bir yandan da ekonomik gelişmenin teşvik edilmesi amacıyla oluşturulmuş bir tarifeli kota sistemi şeklini alması önerilmektedir.

Bu Tüzük sadece ticareti kapsamakta, ulaşım gibi diğer kalemleri dışarıda bırakmaktadır. Bu nedenle, Tüzük, deniz güvenliği ve hava taşımacılığı emniyetiyle ilgili uluslararası kurallara ilişkin koşullara hâlel getirmemektedir.

Bu tüzük için yasal temel, sadece AB Antlaşması'nın 133. maddesi olabilir. Kıbrıs, 1 Mayıs 2004 itibarıyla tüm topraklarıyla birlikte AB üyesi olmuştur. Buna rağmen, müktesebat, Katılım Antlaşması'nın 10. Protokolü'nün 1. maddesi uyarınca Kıbrıs Cumhuriyeti hükümetinin etkili bir kontrol uygulayamadığı alanlarda (bundan böyle Bölgeler) askıya alınmıştır. Bunun bir diğer anlamı, AB gümrük alanlarını tayin eden gümrük kodlarının Bölgelerde uygulanamayacağıdır. Bunun sonucu olarak da, Bölgelerle olan ticaret, üçüncü ülkelere uygulanan kurallara tabi kılınmaktadır.

Bu durum emsalsiz değildir. Zira, AB gümrük alanlarına dahil olmayan başka AB toprakları da bulunmaktadır. Ceuta, Melilla ve Gibraltar için, özel kuralların dışında, AB Antlaşması'nın 133. maddesine dayanan ticaret kuralları geçerliken, Büsingen, Campione d'Italia ve Helgoland için 3. ülke kuralları uygulanmaktadır.

Kıbrıs Cumhuriyeti Hükümeti'nin etkili kontrolü altında olmayan bölgeleri ile ticareti düzenleyen özel koşullara ilişkin,

KONSEY TÜZÜĞÜ

önerisi

AB KONSEYİ,

AB Kurucu Antlaşması'nı ve özellikle 133. maddesini,

Komisyon'un önerisini,

Göz önünde bulundurarak;

(1) (1) AB Konseyi, Kıbrıs'ın AB'ye birleşmiş olarak girmesi konusundaki güçlü tercihini birçok kez vurgulamış, ancak henüz bu yönde bir sonuca ulaşamamıştır. 26 Nisan 2004'de toplanan Konsey, Kıbrıslı Türklerin BM Genel Sekreteri'nin kapsamlı çözüm planını onaylaması ve AB içinde bir gelecek istediklerini ortaya koymasından sonra, Kıbrıs Türk toplumunun izolasyonunun sona erdirilmesi ve ekonomik gelişmesinin sağlanmasıyla adanın yeniden

birleşmesinin teşvik edilmesi yönündeki kararlılığını ortaya koymuştur. Konsey, bu sonuca ulaşmak için Komisyonu kapsamlı öneriler hazırlamaya davet etmiştir.

(2) (2) Kıbrıs Cumhuriyeti hükümetinin etkili kontrolü altında olmayan bölgelerde (Bölgeler) müktesebatın uygulanması, kalıcı bir çözüm gerçekleşene kadar, 2003 Katılım Anlaşmasının 10. protokolünün 1. maddesi uyarınca askıya alınmıştır.

(3) (3) 10. Protokol'ün 3. maddesi uyarınca, Bölgelerin gelişmesine katkıda bulunulması, müktesebatın askıya alınmasından dolayı engellenmeyecektir. Bölgelerle ticaretin gelişmesi, ekonomik gelişme sürecini teşvik edecektir. Bu nedenden ötürü, Bölgelerle Topluluk gümrük alanları arasındaki ticareti kolaylaştıracak olan özel kurallar oluşturulabilmelidir. Bu kurallar AB'nin koruma standartlarını (sağlık-güvenlik-çevre-tüketici), sahte ve korsan malların ithal yasağı veya bitki sağlığını bozacak beklenmedik riskler yaratmamalıdır.

(4) (4) Komisyon, yolsuzluk veya yapay ticareti önlerken, ticaretin gelişmesini teşvik edecek yönde, ürünler bazında yıllık kota tarifeleri saptamalıdır.

(5) (5) Birlik çıkarlarını korumak amacıyla, alınan tedbirlerin yanında, özel olarak, herhangi bir kaçakçılık veya yolsuzluk vuku bulması veya şüphesinin doğması durumunda, geçici veya kalıcı bir şekilde, tümünden veya kısmen önlemlerin geri çekilmesini sağlayacak tedbirleri de almalıdır.

(6) (6) Uygun veterinerlik ve kamu sağlığı standartları yerleştirilene kadar, hayvanların ve hayvan ürünlerinin dolaşımı yasaklanmalıdır.

(7) (7) Bu önlemlerden yararlanabilmek, herhangi bir yolsuzluğun önüne geçilebilmesi amacıyla, Kıbrıs Türk Ticaret Odası veya Komisyon tarafından usulüne uygun olarak yetkilendirilen herhangi başka bir kuruluşun bilgisi dahilinde ve Komisyon ve üye ülkelerin gümrük otoriteleriyle işbirliği içinde olmaya bağlıdır.

(8) (8) Bu tüzükteki şartlar, özellikle de müktesebattan alınmış terimler kullanıldığı zaman, Bölgelerdeki özel durum ışığında yorumlanmalıdır.

(9) (9) 866/2004 no.lu Konsey Tüzüğü'nün 4. maddesinin uygulanmasına ilişkin 2913/92 ve 2454/93 no.lu Konsey Tüzükleri bu Tüzük çerçevesinde uygulanmalıdır.

(10) (10) Bu düzenlemeler, bu Tüzüğün uygulanması sırasında edinilen deneyim ışığında yeniden gözden geçirilmelidir.

(11) (11) Bu Tüzüğün özel koşullar belirlemediği durumlarda, Birliğin dış ticaretinde geçerli olan genel kurallar uygulanacaktır.

(12) (12) Tüzük, deniz güvenliği ve hava taşımacılığıyla ilgili uluslararası kurallara uymak amacıyla ortaya koyulan koşullara halel getirmemektedir.

(13) (13) Bu önlemler, Kıbrıs'a özgü durum nedeniyle ele alınan kapsamlı önerilerin bir parçasıdır. Bu önlemler, Birliğin ticaret politikasına bir emsal teşkil etmeyecektir.

KONSEY BU TÜZÜĞÜ KABUL ETMİŞTİR:

Madde 1

Bölgelerden gelen mallara yapılacak muamele

1. 1. 2913/92 no.lu Konsey Tüzüğü'nün 23 ve 24. maddeleri çerçevesinde, Bölgeler menşeli ve doğrudan doğruya oradan nakledilen ürünler, 2. maddede atıfta bulunulan belgeyle desteklendikleri ve ihracat iadeleri ve müdahale önlemlerine tabi olmadıkları sürece, yıllık vergi kotalarının sınırları içinde eşit etkiye sahip olan gümrük vergileri ve masraflardan muaf tutularak, Topluluğun gümrük bölgesi sınırları içinde serbestçe dolaşabilecektir. Bu, ithalata ilişkin dolaylı vergilere halel getirmeyecektir.

2. 2. Yukarıdaki karara istisna olarak, Komisyon, ortak tarım politikası kapsamında saptanan ilgili idare komitesi prosedürü uyarınca, ihracat iadeleri ve müdahale önlemlerine uygun ürünler için tercihli koşullar ve yöntemler belirleyebilecektir.

3. 3. Topluluk mevzuatının veterinerlik mevzuatına tabi olan canlı hayvanların ve hayvansal ürünlerin Bölgelerden Topluluğa girişi, yeterli veterinerlik ve kamu sağlığı standartları sağlanana kadar yasaklanacaktır. Bu yasağın kaldırılması, Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in ticari koşulları ortaya koyan 178/2002 no.lu Tüzüğü'nün 58. maddesi çerçevesinde alınacak Komisyon kararını gerektirecektir.

4. 4. Gıda güvenliğine ilişkin nedenlerden dolayı, yemlerin Bölgelerden Topluluğa girişi yasaklanacaktır.

5. 5. Gıda güvenliğine ilişkin nedenlerden dolayı, Ek IV de listelenen Komisyon Kararları kapsamında olan ürün çeşitlerinin Bölgelerden Topluluğa girişi yasaklanacaktır. Bu yasak, 93/43/EC8 no.lu Direktif veya 178/2002/EC no.lu Tüzük altındaki geleceğe yönelik koruma tedbirleri kapsamında benimsenen benzeri kararların içerdiği ürünlere de uygulanacaktır. Diğer gıda ürünlerinde, Birlik Antlaşması'nın 95. maddesine göre yürürlüğe koyulan gıda güvenliği test ve kontrol koşulları tamamen gözetilecektir.

6. 6. AB ticari savunma tedbirlerine tabi ürünlerin, bu tedbirlere tabi olan maddeleri içeren ürünler de dahil olmak üzere, Topluluğa girişi yasaklanacaktır. Bu yasak, Birliğin anti-damping, anti-sübvansiyon, koruma veya diğer ticari savunma araçlarının uygulanmasına halel getirmeyecektir

Madde 2 Özel muamele koşulları

1. 1. 1. maddede belirtilen ve Tüzüğün yürürlüğe giriş tarihinden itibaren uygulanacak düzenlemeler, hiçbir yeni ya da artırılmış vergi, harç, miktar kısıtlamasına veya eşdeğer başka kısıtlamalara tabi olmayacaktır.

2. 2. Kıbrıs Türk Ticaret Odası ya da Komisyon tarafından bu amaçla madde 5'e ve usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş diğer bir merci, 2913/92 no.lu Konsey Tüzüğü'nün 23 ve 24. maddeleri çerçevesinde, madde 1(1)'de atıfta bulunulan Bölgeler menşeli malları onaylayan ve mallara eşlik etmesi gereken dolaşım belgesini yayınlayacaktır. Dolaşım belgesi Ek I'de verilmiş örnek formlara uygun olarak hazırlanacaktır.

3. 3. Dolaşım belgesi talep etmek isteyen işletmeciler yukarıda adı geçen mercilere yazılı dilekçe sunacaktır .Dilekçe formu Ek II de verilen örneğe uygun olmalıdır.

4. 4. Kıbrıs Türk Ticaret Odası ya da usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş diğer merci her ay madde 2(2) çerçevesinde onayladığı belgelerde geçen malların çeşidi, miktarı ve değerini, ortaya çıkan usulsüzlükleri ve bunlara karşı uygulanan yaptırımları detaylı olarak Komisyona bildirmek durumundadır.

Madde 3 Menşe Kuralları

1. 1. Bu Tüzüğün kapsadığı ürünlerin menşei, Topluluk'ta tercihli olmayan ürün menşeleri hükümleri uyarınca belirlenmelidir.

Madde 4 Tarife Kotaları

1. 1. Komisyon, 2913/92 no.lu Konsey Tüzüğü'nün 248. maddesi uyarınca, yapay ticaret yöntemleri ve yolsuzluğu önleyerek ticaretin gelişimini cesaretlendirmek amacıyla madde 1(1)'de geçen ürünlere ilişkin yıllık tarife kotaları belirleyecektir. Komisyon, ürün kategorilerini ve bu kategoriler için tarife kotalarının seviyesini tanımlarken, Kıbrıs Türk Ticaret Odası ya da uygun başka bir merciden, varolan üretim kapasitesi ve bunun büyüme potansiyeli, geleneksel tüketim modelleri ve ilgili diğer bilgileri almalı ve göz önünde bulundurmalıdır.

2. 2. Tarife Kotaları 2454/93 no.lu Tüzüğü'nün 308a-308c arası maddeleri uyarınca Komisyon tarafından idare edilmelidir.

Madde 5 Yetkilendirme

1. 1. Madde 2(2)'de geçen yetkilendirme, doğru uygulanması amacıyla, Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın ya da usûlüne uygun olarak yetkilendirilmiş diğer bir mercinin önceden hazırlanmış yazılı taahhüdüne, talepte bulunan işletmecilerin başvurularının doğruluğunun teftişine, 2913/92 no.lu Konsey Tüzüğü'nün 23 ve 24. maddelerine uygun olarak tercihli olmayan menşe ile ilgili olan Komisyon mevzuatına ve onun uygulama hükümlerine, tabidir. Ayrıca yetkilendirme diğer hususların yanı sıra aşağıdaki yükümlülükleri de içerecektir:

(a) (a) Madde 2(3)'de geçen, teklif veren işletmecilerin başvuru formundaki spesifikasyonların doğruluğunu kontrol etmek,

(b) (b) Dolaşım belgesini düzenlemek ve ilgili malların 2913/92 no.lu Konsey Tüzüğü'nün 23 ve 24. maddeleri ve onun uygulama hükümleri uyarınca , 2003 Katılım Antlaşması'nın 10 no.lu Protokolü'nün 1(1). maddesinde de tanımlanan alanlar menşeli olduğunu onaylamak,

(c) (c) Komisyon'a dolaşım belgesini düzenlerken kullanılan damgaların örnek baskılarını göndermek,

(d) (d) Dolaşım belgesi ve tüm destekleyici belgeleri içeren başvuru formunu en az üç yıl boyunca tutmak,

(e) (e) Dolaşım belgesinin orijinal ve yanlışsız olduğunu doğrulamak ve olası bir dolandırıcılık ya da diğer usulsüzlükleri engellemek amacıyla Komisyon ve üye ülkelerin yetkili mercileri ile işbirliği içinde bulunmak,

(f) (f) Kendi inisiyatifi, ya da Komisyon veya üye ülke idarelerinden birinin ricasıyla, bu Tüzüğü'nün hükümlerinin ihlal edildiği yolunda bir bilgi alındığı takdirde uygun incelemeyi yapmak,

(g) (g) İç kontrolleri, denetim ya da soruşturmaları derhal kabul etmek ve dolaşım belgesi talep eden işletmelerde belgelerin geçerliliği için yapılan kontrol, denetleme ve soruşturmaları kolaylaştırmak,

(h) (h) Verilen dolaşım belgesinde değinilen malların çeşidi, miktarı ve değerini, ve ortaya çıkan usulsüzlüklere uygulanan yaptırımları her ay detaylı olarak Komisyon'a bildirmek.

2. 2. Yetkilendirilmiş merciin bu yükümlülüklerini yerine getirememesi durumunda ve bu durum, Tüzüğün doğru uygulanmasını tehlikeye attığı takdirde, Komisyon yetkilendirmeyi geçersiz kılacaktır.

Madde 6 Bitki Sağlığı İncelemesi ve Bildirimi

1. 1. Bitkisel içeriği olan ürünler, bitkisel ürünler ve 2000/29/EC no.lu Direktif Ek 5 Bölüm 2'de belirtilen ürünler, Komisyon'un atadığı bitki sağlığı uzmanları tarafından, Kıbrıs Türk Ticaret Odası veya yetkili kılınan başka bir kurum ile işbirliği içinde; üretim, hasat ve pazarlamaya hazırlık aşamalarında tetkik edilecektir.

Patatesler için ise; yukarıda belirtilen uzmanlar patateslerin doğrudan üye ülkelerin biri veya üçüncü ülke menşeli olup 2000/29/EC no.lu Direktif Ek 3 tarafından onaylanmış ve Topluluğa girmesi yasaklanmamış patates tohumlarından yetiştirildiğini tasdik edecektir.

Narenciye ürünlerinde ise; yukarıda belirtilen uzmanlar meyvenin dalından, çiçek sapından ve yapraklarından arındırılmış halde olduğunu ve orijinal marka taşıdığını tasdik edecektir.

2. 2. Eğer yukarıda belirtilen uzmanlar ilgili bitkilerin, bitkisel ürünlerin veya teslimattaki diğer nesnelere zararlı organizmalar içermediğine, Ek 1 ve gerektiği hallerde 2000/29/EC no.lu Direktif Ek 2' ye göre ve 1. paragrafın 2. ve 3. alt paragraflarına uygun olduğuna kanaat getirirlerse, bulgularını Ek 3'teki "Bitki Sağlığı İnceleme Raporu"nu kullanarak bildireceklerdir. Bu rapor, 2 (2). maddede de belirtildiği üzere uygun olan belgelere ek olacaktır.

Uzmanlar, kök halindeki Solanum tuberosum dahil yetiştirme amaçlı bitkilerle ilgili rapor hazırlamayacaktır.

3. 3. Uzmanlar ürün paketlerini, ulaştırma boyunca hiçbir enfeksiyona sebep olmayacak ve özellikleri değişmeden muhafaza edilecek şekilde kapatacaklardır. Rapor tamamlanmadan ve bitki sağlığı uzmanlarından en az biri tarafından imzalanmadan bu maddelere konu olan hiçbir mal Topluluk gümrük alanına giremeyecektir.

4. 4. Teslimat, Topluluğun gümrük alanı içine girerken uzman birimler tarafından denetlenecektir. Bitki sağlığı inceleme raporu, Komisyon Direktifleri 92/105-EEC ve 93/51/EEC öngörülerine uygun olarak bitki pasaportu ile değiştirilebilecektir.

5. 5. Teslimat patates içeriyorsa, patateslerden numune alınarak Topluluğun zararlı canlıların denetim ve teşhis yöntemleri uyarınca (*Ralstonia solanacearu* (Smith) Yabuuchi vd. ve *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al.) incelenecektir

Madde 7 *Geçici Olarak Askıya Alma*

1. 1. 5 (2). madde uyarınca yetkilendirmeyi iptal etme hakkına hanel getirmeksizin Komisyon;, objektif bilgiler ışığında yolsuzluk ve ticaret bozukluklarına ilişkin bulgular saptadığında Tüzük'teki özel düzenlemeleri, geçici olarak askıya alabilecektir.

2. 2. Bu madde çerçevesinde, Bölgeler menşeli malların Topluluk gümrük alanına girişinde tatminkar bir açıklama olmaksızın yolsuzluk ve ticaret bozuklukları ile ilişkilendirilebilecek bir artış gözlenirse, objektif bilgiler ışığında, yolsuzluk teşhisi koyulabilecektir.

3. 3. Geçici askıya almanın uygulanması aşağıdaki koşullara tabi olacaktır:

(a) (a) Komisyon, objektif bilgilerle yolsuzluk ve ticaret bozukluklarına ilişkin bir bulguya ulaştığında bunu, 2913/92 no.lu Konsey Tüzüğü'nün 247. maddesine göre kurulmuş olan Gümrükler Kanunu Komisyonu'na (Custom Code Committee) bulgular ve objektif bilgilerle geciktirmeden bildirecektir.

(b) (b) Geçici askıya alma uygulaması sadece Topluluk mali çıkarlarının korunması amacıyla sınırlı olacaktır. Askıya alma süresi, gerekirse yeniden uzatılabilecek şekilde 6 ayı aşamayacaktır.

4. 4. Komisyon, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde iktisadi işletmelere yönelik bir not yayınlayacaktır. Notla bu işletmelere, objektif bilgiler ışığında yolsuzluğa ve ticaret bozukluklarına rastlandığı bildirilecektir.

Madde 8 *Uygulama Kuralları*

Komisyon, 4 (12). maddede belirtilen işleyiş ve 866/2004 no.lu Konsey Tüzüğü'nün son cümlesi uyarınca uygulama kuralları kabul edebilecektir. 4, 5 ve 7. maddelerdeki faaliyetler ise 2913/92 no.lu Konsey Tüzüğü'ne göre uygulanacaktır.

Madde 9 *Gözden Geçirme, İzleme ve İşbirliği*

1. 1. Tüzüğün yürürlüğe girmesinden en geç bir yıl sonra Komisyon Konsey'e, Tüzüğün uygulanması sonucunda gelinen noktayı, uygun değişiklik önerilerini de ekleyerek yıllık rapor olarak sunacaktır.

2. 2. Komisyon, ticaretin ve ürünlerin hacmi ve değeri dahil olmak üzere, Tüzük sayesinde gelişecek ticaret modellerini inceleyecektir.

3. Üye ülkeler ve Komisyon, işbirliği içinde Tüzüğe uyulmasını temin edeceklerdir.

*Madde 10
Yürürlüğe Giriş*

Tüzük, Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nde yayınlanmasını takip eden onuncu gün yürürlüğe girecektir.

Bu tüzük, bütün halinde ve doğrudan tüm üye ülkelerde bağlayıcı olacaktır.

Brüksel'de hazırlanmıştır.